VERHALEN OVER

HOOP

"Ik hield me vast aan die laatste strohalm"

Fotografie: Bernice van Wissen

Oorlogsfotograaf Mariëlle van Uitert (40) werd gegijzeld door Syrische rebellen en raakte gewond bij een bomaanslag. De gedachte aan haar ouders en haar vriendin gaven haar de kracht om vol te houden.

"Het was altijd mijn grootste angst ontvoerd te worden. Of doelwit te worden van een aanslag. Tijdens een werkbezoek aan Syrië, eind vorig jaar, gebeurde in vijf dagen tijd de twee dingen waar ik het meest bang voor was. Ik vind het nog steeds moeilijk om erover te praten. Samen met een paar andere journalisten waren we op bezoek in een ziekenhuis van de rebellen. Toen we na afloop terugreden, werd onze auto klemgereden door een groep mannen met kalasjnikovs. We werden naar een gebouw geëscorteerd en moesten onze camera's afgeven. Een van de rebellen begon de vloer te dweilen en een stem zei: 'Zo dadelijk wordt de videocamera gebracht.' We dachten allemaal hetzelfde: dit wordt een onthoofding."

De verhalen achter de beelden

"Natuurlijk wist ik van tevoren dat deze reis een risico was. Het gevaar was reëel. Toch wilde ik gaan. Om de verhalen achter de beelden die we op het nieuws zien te vertellen. De verhalen van de 'gewone burgers', de moeders en de vrouwen van de mannen die vechten aan het front. Al dat leed en verdriet dat ik voor mijn lens heb gezien, maakt niet moedeloos. Integendeel. Ik sprak eens Afghaanse vrouwen die de gruwelijkste dingen hadden meegemaakt en toch zag ik veerkracht en ja, zelfs een sprankeling in hun ogen. Die strijdbaarheid: een mooier teken van hoop is er niet. Dat is wat mij drijft. Maar hoezeer ik me er ook bewust van ben dat ik mijn leven riskeer als ik me in dit soort brandhaarden begeef; op doodsangst kun je je niet voorbereiden. Toen die mannen met geweren onze auto stilhielden, dacht ik als eerste aan mijn vriendin en mijn ouders. Wie zou ze vertellen van mijn dood? Daarna schoten er dingen door mijn hoofd als: hoe zal het voelen? En: laat het alsjeblieft snel gaan. En ik greep naar het hangertje van mijn oma, een kruisje, dat ik altijd bij me draag. In mijn hoofd begon ik te bidden. Ik ga bijna nooit naar de kerk, maar nu klampte ik me wanhopig vast aan het idee dat er iets of iemand zou zijn waar tot ik me kon wenden. In situaties van nood geeft geloof echt hoop."

De angstigste uren uit mijn leven

"Wat we vreesden, bleef uit: op een gegeven moment werden we weer in een auto geladen, naar een koffiehuis gebracht en vrijgelaten. Later die week zat ik na een betoging tegen Assad op een plein in Aleppo met een blikje frisdrank te bekomen van de gebeurtenissen van de afgelopen dagen, toen er een mortier ontplofte. Ik raakte gewond; mijn been zat vol scherfjes. De 24 uur na die aanslag waren misschien wel de angstigste uren uit mijn leven. Mijn wond was door gebrek aan hygiëne meteen gaan ontsteken en ik werd heel ziek. Ik wist een ziekenhuis te bereiken

"IK WIST EEN ZIEKENHUIS TE BEREIKEN, MAAR OVERAL WAAR IK KEEK, LAGEN GEWONDE MANNEN, VROUWEN EN KINDEREN OP DE GROND"

maar eenmaal daar, wist ik dat ik niet geholpen zou kunnen worden. Overal waar ik keek, lagen gewonde mannen, vrouwen, kinderen, gewoon op de grond. Toen ik aan de beurt was, maande een arts me te gaan liggen op een tafel die besmeurd was met bloed. Dat weigerde ik. Ik moet terug naar Nederland en heel snel, was het enige wat ik dacht. Tijdens de aanslag was ik mijn collega kwijtgeraakt, maar uiteindelijk vonden we elkaar terug en brachten de nacht door in het huis waar we logeerden. De gedachten aan mijn ouders en mijn vriendin hielden me op de been. En het bidden. Dat ik alsjeblieft maar zo snel mogelijk uit deze warzone zou komen. Ik kon het mijn dierbaren simpelweg niet aandoen om niet thuis te komen, daar klampte ik me aan vast. Ik moest en zou volhouden. Niet voor mezelf maar voor hen. De volgende dag hebben we alles op alles gezet om weg te komen. Uiteindelijk vonden we een chauffeur bereid om ons in zijn Volkswagenbusje, versierd met kerstlichtjes, naar de grens met Turkije te brengen. Een dag later vlogen we naar huis. Eenmaal terug in Nederland werden er ongeveer twintig scherfjes uit mijn been gehaald en sommige zenuwen zijn blijvend beschadigd."

Niet in de steek laten

"Natuurlijk heb ik die eerste periode gedacht: ik hang mijn camera aan de wilgen, dit was het. Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan en toen ik een beetje was hersteld, dacht ik weer aan die vrouwen. De moeders wier mannen en kinderen vechten terwijl zij hun gebroken gezinnen staande proberen te houden. Die kon ik toch niet in de steek laten? Ik moet die verhalen blijven vertellen. Voor die vrouwen zelf. Want ze zijn zo dankbaar als ze hun verhaal mogen delen. Als er iemand voorbij komt die wil horen wat zij te vertellen hebben. En ook om de wereld te laten zien dat zij er zijn. Oorlog is niet alleen maar dood en verderf. Er worden ook baby's geboren, achter de hekken van het vluchtelingenkamp, er moet iedere avond eten op tafel komen, er wordt gespeeld, ja geleefd. Dus heb ik pasgeleden in Londen een *battle field training* gedaan, voor journalisten en fotografen die zich in conflictgebieden begeven. Daar leerden we hoe je je eigen leven en dat van anderen kunt redden in gevaarlijke situaties. Je kunt blijven hopen dat dit soort situaties je bespaard zullen blijven, maar dat is naïef. Hetzelfde geldt eigenlijk voor mijn werk. Je kunt hopen op een betere wereld, of er zelf vanuit je idealen een bijdrage aan proberen te leveren."

De foto's van Mariëlle van Uitert verschenen in diverse nationale en internationale kranten en tijdschriften. Op dit moment is haar eerste expositie te zien in Nationaal Monument Kamp Vught. Daarnaast zijn twee boeken van Mariëlle verschenen met een overzicht van haar werk: *Bye Bye Bullshit* en *Blik op de Oorlog* (www.paralleluniversum.nl).

INTERVIEW: NIENKE PLEYSIER

MARIËLLE IS OORLOGSFOTOGRAAF

"In situaties van nood geeft het geloof echt hoop."

"De gedachte .. aan mijn dierbaren HIELD ME OVEREIND"

"Dit Mariahangertje heb ik van mijn oma gekregen. Ik neem het altijd mee tijdens mijn reizen."